

پازار ایرتسی فی ۲ رجب ۱۳۳۰

وفی ۴ حزیران ۱۳۲۸ سنہ

﴿﴾ جمعیت علمیہ اسلامیہ نك ناشر افکاریدر ﴿﴾

مدیر مسئول	سر محرر :	صاحب امتیاز :
مکتب قضاة معاملہ نندن	فاتح مجیز در سعاملرندن	فاتح مجیز در سعاملرندن
کلیدلی	توقادلی	نصوح افندی زادہ
منیر	مصطفی صبری	مصطفی عاصم

مندرجات

دوقتور دوزی بی رد	خیرالدین	اسکی بر نظیرہ	قسم ادبی	شوکت غوثی
مدنیت شرعیہ	محمد عاطف	تاریخ وفات اشرف	طاهر المولوی	محمد مخلص
انطلاق صدق	ابن الرحی	منظومہ معرفت	احمد شیرانی	کمال الدین
برشیک حقیقتی استدلال	م . ت	مثنوی	محمد جواد	
سیاستک معناسی	م . فوزی	نوحات		
قسم تاریخی	طاهر المولوی	انقلاب		
شام فتوحاتی				

اعلان

نسخہ سی ۱ غروش

آبونہ اجرتی (پوستہ اجرتیہ برابر در)

مالک اجنبیہ ایچون :
۱۳۰۰۰ فرانک
» ۶,۵۰۰

استانبول وولایات ایچون :
ر سنہ لکی ۵۰ غروش
آلتی ایلی ۲۵ »

درج اولنیاں اوراق اعادہ ایدلز

قارنر مزہ

اکثر مقالاتہ آیات کریمہ واحادیث نبویہ درج ایدلش بولندینی نظر اعتبارہ آله رق رعایتسز لکده بولنلمامسی رجا اولدور .

[توسیع طباعت] محمد حلمی و شرکاسی عدلیہ خانی نومرو ۱۹

سياستك معناسي وملتہ لزوي

هر دورك كندبته مخصوص برنجلياتي اولديني كي شو دور مشروطيتك تجلياتندن بری ده افراد ملتك كافه سنده سياست ايله اشتغال فكری اوبانغه باشلامه سیدر . بيوك كوجوك اركاك قادين هر بررلری سیاستندم اورارق يكدېكرينك رأی واجتهادي تقييد ويا تقييح و تخطئه ايله مشغول هر كسك الارنده بررغزته ، عینی برجهلني هر بری آری آری تفسير ايدرك ذكرو فكرلری شو جهته حصر ايله وظيفه مهمه لری اهل ايلكده اولدق لری كورمكده در . مرادمن بر كسه ني تجميل ويا تعريض اوليوب آنجق هر كسك مادی ومعنوي شخص وانوعه انفع اولان ايشلاريله مشغول اولملى شديله آرزو ايلديكمزدن بو خصوصه بر قاج سطر قارمغه سوق وجداني ايله مجبور اولدق افراد ملتك كافه سهر زمان هر دلو سياست ايله مشغول اولمق لازم و نافع ميدر ؟ . و سياست لغه و عرفاً نه ديمكدر ؟ سياست لغته نظام عالمي محافظه ايچون محل ادب و نظام اولان شيدن احتراز و غيری تخدير و امور رعيتي محافظه ايله مأمور اولان كسه قولاً و فعلاً تقييد اوزره اولوب رعيه نك ملاحي خصوصه اهتام ايلكدر « عرفاً سياست استقبالي كشف ايله بر ابر بر طاقم استحضارات ضمننده اهمي مهمنه تقديم و شرکلي ويا ضرر عظيم واقع اوله جني تحقق ايليان محله شرح جزئي اختييار ايلك و ضرر قليل ايله كيترك اوكني آلمقدن عبارتدر . بوخسه هر كسك خاطرينه كان هر سوزي و بالان كرچك هرايشتكدريني سوبلك ويا زمقدن عبارت دكلدر .

اوت مشروطيت حاكيت مليه اساسي اوزرينه مبتني اولديندن افراد ملتدن هر فردك كندی سهمنه اصابت ايليان سياستى تعقيب ايلك لازمدر . فقط «انما العبرة بالخواتم» مدلولنجه برايشك عاقبتى نه به منجر اوله جفنى بر طاقم يقين افاده ايليان امارات ايله كشف ايدمه يان كمسه لك ، كندی وظيفه لری خارجنده باخصوص موسمك غريبنده سياستيه

حكومتلر بوگون مالرك اجتهادي رهبر حرک اتخاذ ايديو رلر ديمك كه روح اداريني تشكيل ايدن قوانينك وضع خصوصنده تشكيل ايدن وجودك دماغى اجزاي فرديه مليه دن تمثيل ايديو رلر مسائل مجتهدده واقع اولان خطيئات ايچون مسئوليت توجهي احكام اصليه مخالف اولور ايسده او دماغك اسباب حيه و سلامت حياتيه سنك استكمالي و ادامه سته مأمور اولانلره مسئوليت البته متوجهدر .

ظواهر احداث حقايقه انتقال ايله اصابت ايدمه لك آنجق دماغك تحت وعوا رخدن مصونيتنه متوقفدر حيات مشروطيت ايچنده يشايانلرك آنجق ضابطه فكريه ايله اداره اولدق لری آكلا شلمش و علم نظر نده ده تعين ايتشددر .

بو ضرورت قارشونده تحتدن عارى بردماغ ايله مواد فكريه نك وضعنده لغه اكثفا ايتكم وجود اصليه اك مهلك بر علتي حواله ايتكم ديمكدر كه بو تعامل اك بيوك مسئوليتى داعيدر .

بر شينك حقيقى صورتندن ناصل استدلال اولنور ؟ اوت حقايق مستوره ايچون صورت بر طاقم احوال اضافيه ايله بك صريح ردليل تشكيل ايدر . زيرا صورته صراحت واردر . قرآن عليه اوصراحتي تعين و تقويه ايدر . بناء عليه حقيقت تخريبنده عادلانه بر مسلك تعقيب لازم ايسه صورتك صراحتي تجاوز ايتامليدر .

صورتدن تجاوز ايدلديكنده همي بر طاقم اسبابه بنای حكم ايدلك لازم كير كه تماماً باطل وجود محض اولور .

اسباب و هميه تصوري معلول بر دماغك مقتضاسيدر . زده او دماغك اسباب تحت و سلامتي لزومني ايتان ايچون بو يازيلرى باز مق ايسه مشدك .

قاریش هرق مافوقک وظیفه نه مداخله ایلک بر فعل ممدوح
دکدر ظنندهیم، دیمک ایسترمکه بر شخصک قول و فعلی تنقید
و یاسقامتی اخطار ایلان کسه نیک سوبه سی شخص مذکورک
سوبه سی نسبتده و باوقوده اولقی اقتضا ایدرکه فائده تحور
اولسون . آحاد ناسک تعقیب ایده جکی سیاست ایسه
احوال ماضیه و وقایع جاریه کنینجه بی طرفانه محاکمه
ایدوب نتیجه حکمی اونو تامق شرطیه لوح قلبنده نقش
ایدورکه هر نه قدر دقیقه محاکم کنیدی الزم کسه که اوده انتخاب
زمانیدر اول وقت هیچ بر شیه مغلوب اولیه رقی اول حکمی
اجرا ایلکدر = اولیه ایسه دور مشروطیت که رعایا اوج
قسم اولی . برنجی قسمی شئوناتی منقد ، ایکنجی مختظر
اوجنچیسى صرف مفتش و صلاحه داعی اوله رقی صبر و ثبات
موسمه قدر سکونه دوام اوزره اولقدر . سیاست
استبالی کشفین عبارتدر دین ایلک ایسته اکیوک نقطه
شوراسیدر . استقبالی کشف ایک شی ایله ممکن اوله یلور
برسی قوه منویه که الهام دانی ، دیکری معلومات واسعه
و تجارب کثیره در ، وقایع آشنا تاریخ شناس اولان هر دلو
غرض و عوضدن کنیدی تجرید ایدورک و قایع حالیه بی
ماضی ایله مقایسه ایلک . لکن شو مقایسه غایت مشکدر
انسان بر وقعه بی مقایسه ده و سوسه دن و افراطه حسن
وسوء ظن دن تیری اتمک لازمدر ، یعنی فعل واقعک مثلنی ازمئه
ماضیه ده دقتله تجرئی ایدورک بولقی . ثانیاً اسباب و قوعیه
چاره تسویه سنی آرامق بولدقدن فکره احوال حاضره اوزنده
تطبیق و اجرا ایلک بیوک عزردندر . شاید شیئین
مذکورین ایله استقبال کشف ایدوب ایستخار ائده
بولتامق و یاسبب آخرله احوال فوق العاده دن چاره
نجات ندر ؛ جهانهک معلومیدرکه زمینی دوز اولیوب بارجه
اولان بر ترلانی سیلدن محافظه ایچون اطرافنده واسع صندوق
آچق ایجاب ایدر . لکن هر فصله وقت زماننده مقدار
کافی حنذک عدم تدارکنده سیل خروشان ترلانی تحریب
ایتمکه باشلیدی زمان اصحاب سهدن ، بعضیلرینک علی قدر

الامکان سی و غیرتربله برابر دیکر لر نده سیبک عجمه سبب
اولان یغورک ، انقطاعی ایچون قادر مطلقه التجا ایلاری
لازمدر .

نه کیم قرآن باهر البیانده « وما الاصر الا من عندالله »
شر فوارد اولمشدر . یعنی هر نه قدر اسباب مادیه مکمل اولسه
بیله ینه هر خصوصه نصرت جناب الهیدندر ، فقط نصرت
سبحانی دخی بر شرط ایله معلق اولدینی ، « ان تصرف الله
یتصرکم و یثبت اقدامکم » آیت کریمه سیله ثابتدر . جناب
باری عزوجل حضرتلری خاصه مؤمنلره خطاب ایدورک
اگر سزک اللهکیزک دینه یعنی اوامر و نواهیسنک افسانه
ورسولنک سنت سنیهنک اداسنه بذل همت و سبی غیرت
ایدرسکز جناب اللهکیز دخی اعدا کزک اوزرینه غالب اولقی
خصوصه سزده نصرت ایدر . و حقوق اسلامده ادا ده و کفار ایله
مجاهده ده سزلی ثابت قدم قیلاز سه سرخاظر لر که وورکه ،
یا کفار امر الیه ایفا ایدورمی که ، غلبه ایدورلر ، اوت ،
معلومدرکه بر قوم معاهده سنک خلافتده مؤاخذه اولمز انجق
معاهده سیله مسئول و مؤاخذه اولنور بز کله توحیدی لسانیه
تکلم و مائلی قلیله تصدیق ایلدیکمز کجی جناب مولی ایله
بر معاهده ایلش اولیورز که اول معاهده دخی یاربنا بز یالکیز
دنیا بی ایسته مز انجق سنک رضاک ایله در آخرتی ایسته رز
وسنک امر کدن چقمیز و نه یکدن احتساب ایدرز .

لکن بولره وصول ایچون وسائل قیلندن دنیایی دخی
ایسته رز مشروع صورتده امور دنیویه سبی غیرت ایلک
نظر شریعتده ممدوح و عبادت ، و عطایات و کسلان مذموم
اولدینی بی اشتباهدر ، بناءً علیه مؤمنلرک اوزرینه لازم
اولان مادیاته سبی و غیرت ایله برابر معنویاتی الدن
براقه مقدر ، حدیث قدسیده : اذا عصانی من یرفنی سلطت
علیه من لا یرفنی ، وارد اولدینی کی آیت کریمه ده ،
« فلنحذر الذین یخالفون عن امره ان تصیم فتنه او یصیم
عذاب الیم » بیورلمشدر یعنی قورقسونلر شول کسه لر که
الله تعالینک امرینه مخالفت ایدرلر ، انلره دنیاده بلا و محنت

یا خود آخرتده عذاب الیم اصابت ایلر . امر الیمی به مخالفت ایلیان قومه جناب الله یامصیبتی تعجیل ایدرده آنلره دنیاده قتلر بلا و مختلر ایریشور و یا خود تأجیل ایدرده آخرتده عذاب الیم ایریشور . قتنه اصابتی کرک کفار ایله اسلام و کرک بین الاسلام محاربات و اختلافاندن اعمدر « کا قال علی رضی الله عنه اما انی سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول الانها ستنکون فتنه قلت فمالخرج یارسول الله قال کتاب الله فیہ نبأ ما قبلکم و خبر ما بعدکم و حکم ما بینکم هو الفصل لیس بالهزل من ترک من جبار قصمه الله و من ابتغی الهدی فی غیر اذله الله » امام علی کرم الله وجهه بیوررکه رسول اللهدن ایشتمه در ایدرکه آگاه اولکنرکه کلهجک زمانده بیوک و چوق قتلر اولور بن دیدمکه یارسول الله اول قتلرلدن خلاص نیجه اولور بیوردیلرکه کتاب الله یاشوب آنک موجب نیجه عمل ایتمکه اولور زیرا اول کتاب اللهده سزدن اول کلن امتک خبری وارد آنلرک حالندن عبرت آلیورسکز و سزدن صکره قیامت احوالک خبری یعنی ذکر ی وارد . اکا کوره تدارک ایدرسکز و سزک ماینکنزده حکم وارد آکا کوره حکم ایدرسکز اول کلام الله حقیقه باطلی فرق ایدر هزل دکنر ، شول کسه کی دولت دنیا ایله مغرور اولوب قرآنیه عملی ترک ایلدی . الله تعالی آنی هلاک ایدر . شول کسه که قرآندن غیریده هدايت طلب ایلدی الله تعالی آنی اضلال ایدر .

اول کسه که طریق سلامتی بوله من « کا قال الله تعالی و من یطع الله و رسوله فقد فاز فوزاً عظیماً » یعنی هر کیم جناب الله و رسول الله اطاعت ایدرسه اول کسه نک دنیا آخرتک قتنه و فسادندن فوز و نجات بولوب سعادت دارینه نائل اوله جفتی جناب باری کلام مجیدنده شو آیت مذکورده بیان بیورمشدر ، تمک حجاج ظالم بصره شهرنی خراب ایتمکه کلورکن بصره خلق جمع اولوت حسن بصرینک حضورینه واروب نه دیرسکز حجاجله دو کوشه ملی یوقسه فرامی ایدم دیدکارنده حسن بصری رحمه الله حضرت تلی

بیوردی که اول بزه اللهک غضبی در بزم صوچر اولدینی ایچسون الله تعالی آنی بزم اوزریمزه مسلط ایلدی الله تعالی نک غضبی ایله نه مقابله ونده آندن فرار نمکدر هان علاجی صوچلریمزک عقوبتی نیاز ایلمک وتوبه ایدوب مسجدرله کوروب الله تعالی به بالوا رمقدر دیدی . خلق دخی هان سوزنی قبول ایدوب بیوردینی کبی ایتدیلر حجاج ظالم بصره یقین کلدی کی کی الله تعالی بصره شهری جانبدن بر عظیم مدھش قصر غه روزکاری قوباروب حجاجک عسکرنی بر برینه قادی ، حجاج والله بوقوم توبه ایشلر دیوب هان خوفلرنده فرار ایتدیلر بصره اهلی بو طریقله زحمتز خلاص اولدیلر . ای اهل وطن خصوصیه دین قردشلم غفلتدن اویانالم بر کره کلانزی دوشونلم هر بر لریمزک اوزرینه ترتب ایلیان وظیفه نی تقدیر ایلیالم احتجاب وظایف علی مراتبهم و علی بقدر الامکان مالا بدناً علماً سعی و غیرت ایدم بیوک کوچوک زنکین فقیر آمر مأمور رعایا کافه من جوامع شریفیه دوام ایدوب آرتق قهوه قازینو مسیره لری ترک ایدم جناب قادر وقیوم خالصانه دعا و تضرع و نیاز ایدم دعاده تأثیر بلیغ اولدیفنی اونونیمه کا قیل فی الامالی وللداء تأثیر بلیغ و قدیفیه احتجاب الضلال یعنی فرقه ناجیه اولان اهل سنت عنندنه دعائک تأثیر بلیغی وارد دعائک تأثیرنی نفی و انکار ایلیان انحق فرقه ضالدر فقط دعائک قبولینک شرطی اولان توبه و استغفارنی تقدیم ایدوب اخلاق ذمیه نی اخلاق حمیده تبدیل و عقائد منزی تصحیح ایدم وتوبه نک دخی قبولینک سبی اولان اخوان دین و اخوان وطن ایله حاللاشلم ماینمزه بغض و عداوت و نفاق و شقاق ازاله سنه همت ایدم غرض و عوضدن تخرید ایدوب هر شیه حقیقت نظریله نظر ایدوب عبرت آللم بزم چاره خلاصمز آنحق بونلردر و من الله التوفیق «

ایوبده زال محمود باشا مدرسی

محمد فوزی